Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol | Equality and Human Rights Commission

Russell George
Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol
Trwy e-bost yn unig

Oddi wrth: Martyn Jones DR YH, Cadeirydd Dros Dro, Pwyllgor y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yng Nghymru

Ein cyf: 20240307GeorgeCymreag

Dydd Iau 07 Mawrth 2024

Annwyl Russell George,

Trais yn erbyn menywod a merched

Rwy'n ysgrifennu i dynnu eich sylw at ein hadroddiad cynhwysfawr, a gyhoeddwyd heddiw, yn dadansoddi perfformiad Llywodraethau'r DU a Chymru o ran cynnal Confensiwn Istanbwl. Yn benodol, hoffem dynnu sylw at rai o'i argymhellion sy'n berthnasol i Lywodraeth Cymru. Rydym wedi cyhoeddi ein dadansoddiad o gonfensiwn Istanbwl ar ein gwefan.

Confensiwn Istanbwl

Fel y gwyddoch, cadarnhaodd Llywodraeth y DU Gonfensiwn Cyngor Ewrop ar Atal a Goresgyn Trais yn erbyn Menywod a Thrais Domestig ('Confensiwn Istanbwl') ym mis Gorffennaf 2022. Croesawyd y cam pwysig hwn gennym. O'r herwydd, mae Llywodraethau'r DU a Chymru bellach wedi'u rhwymo gan gyfraith ryngwladol i amddiffyn menywod a merched rhag trais. Mae hyn yn cynnwys gweithgareddau atal, erlyn y rhai sy'n gyfrifol, a diogelu goroeswyr.

Mae ein hadroddiad wedi'i gyflwyno i gefnogi gwerthusiad arbenigwyr Cyngor Ewrop ar drais yn erbyn menywod a merched ('GREVIO') o weithrediad y Confensiwn.

Fel Sefydliad Hawliau Dynol Cenedlaethol statws A, rydym wedi darparu ein dadansoddiad annibynnol ar gydymffurfiaeth â'r Confensiwn, ac argymhellion ar gyfer newid, i gefnogi asesiad GREVIO, gan gynnwys drwy gyfarfod â'r arbenigwyr ym mis Ionawr 2024. Mae'n bleser gennym rannu ein hadroddiad â chi heddiw, sy'n adlewyrchu'r rhaglen waith hon.

Yn seiliedig ar ein dadansoddiad, rydym yn croesawu targedau uchelgeisiol y ddwy lywodraeth i wella diogelwch menywod a merched, a'u ffocws ar ysgogi gwelliannau. Fodd bynnag, mae gwaith i'w wneud o hyd i wireddu'r targedau hyn i fenywod a merched. Rydym yn amlinellu rhai o'n hargymhellion yma.

Mesur cynnydd

Er mwyn hwyluso gwelliannau i ddiogelwch menywod a merched, rydym yn argymell bod Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi dangosyddion newydd i fesur cynnydd wrth weithredu ei strategaeth trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol bresennol yn ddi-oed. Gan na chyhoeddodd Llywodraeth Cymru unrhyw wybodaeth gynhwysfawr am gynnydd yn erbyn ei dangosyddion ar gyfer 2019, rydym o'r farn ei bod yn flaenoriaeth i Lywodraeth Cymru fabwysiadu mwy o ffocws ar gyflawni a thryloywder.

Mynediad i lochesi cam-drin domestig

Mae ein gwaith hefyd wedi amlygu'r angen i sicrhau hygyrchedd llochesi cam-

drin domestig i fenywod anabl. Yn 2021/22, dim ond 1.1% o'r lleoedd gwag mewn llochesau a restrir ar y gronfa ddata ar gyfer y DU gyfan oedd yn addas ar gyfer menyw â symudedd cyfyngedig. Dim ond 0.9% allai ddarparu lle hygyrch i gadeiriau olwyn. Rydym yn croesawu penderfyniad diweddar Llywodraeth Cymru i gynnig cyllid grant i sicrhau bod gwasanaethau'n hygyrch. Credwn y dylai sicrhau bod data'n cael ei gyhoeddi'n flynyddol ar gynnydd i wella hygyrchedd.

Amddiffyniad i fudwyr sy'n ddioddefwyr trais

Mae angen amddiffyniad pellach ar fudwyr sy'n ddioddefwyr trais er mwyn sicrhau bod eu hawl i driniaeth gyfartal o dan Gonfensiwn Istanbwl yn cael ei chynnal. Nid oes gan y rhai nad oes ganddynt hawl i arian cyhoeddus fynediad cyfartal at wasanaethau cymorth ar hyn o bryd, er enghraifft. Rydym yn croesawu bod Llywodraeth Cymru yn ariannu'r Gronfa Gymorth i Fudwyr sy'n Ddioddefwyr Trais fel peilot. Rydym yn eu hannog i rannu canfyddiadau o'r cynllun peilot pan fyddant ar gael, yn ogystal â sicrhau cymorth tymor hwy i ddiwallu anghenion mudwyr sy'n ddioddefwyr nad oes ganddynt hawl i arian cyhoeddus.

Byddem yn hapus i gyfarfod i drafod y materion hyn ymhellach, ac yn eich gwahodd i ystyried ein hadroddiad, a'i argymhellion ar gyfer newid, yn ofalus.

Yr eiddoch yn gywir,

Arndale House, The Arndale Centre
Manchester, M4 3AQ

equalityhumanrights.com

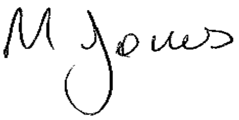

Martyn Jones DR YH

Cadeirydd Dros Dro

Pwyllgor y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yng Nghymru |

Arndale House, The Arndale Centre
Manchester, M4 3AQ

equalityhumanrights.com